

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34 **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська
політехніка» імені Юрія Кондратюка

стейкінгу, кредитування та інвестування. Варто зазначити, що за прогнозами експертів прибутки з токенів до 2030 року зростуть у 50 разів і складатимуть близько 10 трильйонів [3].

Штучний інтелект трансформує фінансові послуги, забезпечуючи персоналізовані рекомендації, автоматизацію рутинних процесів та виявлення шахрайства. Чат-боти, алгоритми машинного навчання та аналітика великих даних дозволяють надавати клієнтам більш індивідуальний підхід. В Україні безліч банків і компаній використовують подібні системи. Наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» та АТ «Ощадбанк» інвестують у розвиток ШІ з метою оптимізації операцій, консультування клієнтів, надання допомоги при оформленні документів. Використання даної технології підвищує прибутки компаній на 10-20%, що є досить високим показником.

Фінтех-сектор України демонструє стрімкий розвиток, стимульований комплексом факторів, серед яких державна підтримка, інноваційні технології та зростання рівня цифрової грамотності населення. Дослідження свідчать про те, що основними векторами розвитку фінансових технологій в Україні є краудфандинг, токенизація активів, блокчейн-технології та штучний інтелект. Зазначені технології відкривають нові перспективи для трансформації фінансових послуг та інвестиційних процесів, сприяючи підвищенню їхньої ефективності та доступності.

Незважаючи на значні виклики, пов'язані зокрема з потребою в альтернативних фінансових рішеннях в умовах збройного конфлікту, українські фінтех-компанії демонструють високу адаптивність та інноваційність. Вони активно розробляють та впроваджують нові продукти та сервіси, які відповідають сучасним потребам ринку. Розвиток фінансових технологій в Україні не лише сприяє динамічному зростанню фінансового сектору, але й має значний позитивний вплив на такі ключові макроекономічні показники, як фінансова інклюзія [4] та економічна стабільність.

Література

1. Каталог фінтех-компаній України 2024. URL: https://fintechua.org/download_catalog2024.
2. Global Crowdfunding Market Size, Status and Forecast 2020-2026. 2019, May. 125 p. URL: <https://www.marketresearch.com/QYResearch-Group-v3531/Global-CrowdfundingSize-Status-Forecast-13770115>.
3. Kukuetu L. Що таке токен простими словами. 2024, червень. URL: <https://trusteeglobal.com/academy/shho-take-token-prostymy-slovamy/>.
4. Вовченко О.С., Шевченко Т.К. Фінансова інклюзивність як інструмент оперативного відновлення фінансової системи. Сталій розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : мат-ли II Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 06 черв. 2024 р. Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. С. 144–145.

УДК 368 (477)

Скриль Віталія Вячеславівна,

кандидат економічних наук, доцент

Колінчук Дарія Володимирівна, магістрантка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОСТІ СТРАХУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ризики, що супроводжують життя кожної людини, і фінансові втрати, які виникають через їх реалізацію, зумовлюють потребу захисту майнових інтересів членів суспільства. Завдяки специфіці страхової діяльності страхові компанії можуть ефективно забезпечувати захист та управляти різними ризиками, які негативно впливають на стабільний розвиток суспільства, знижуючи ймовірність їх настання.

Попри те, що люди можуть управляти фінансовими ризиками за допомогою заощаджень, кредитів та неформальної фінансової підтримки від сім'ї або громади, формальне страхування надає низку переваг. Страхові продукти дозволяють об'єднувати ризики для великої кількості людей, створюючи фонд, що забезпечує більш надійний і стабільний рівень фінансового захисту. Це надає домогосподарствам можливість отримати значніший рівень підтримки та захисту, ніж вони могли б забезпечити самостійно через індивідуальні заощадження чи кредити [2].

Страхові продукти забезпечують захист від широкого спектру ризиків, таких як аварії, хвороби, стихійні лиха та інші форс-мажорні події. Це дає клієнтам впевненість у захисті їхніх фінансових інтересів у різних обставинах. Дослідження свідчать, що страхування дає можливість людям інвестувати в більш ризиковані й потенційно високоприбуткові технології, оскільки воно захищає від можливих фінансових втрат у майбутньому. Це дозволяє людям зосередитися на досягненні своїх цілей і розвитку, не переймаючись надмірно про фінансові ризики. Зниження фінансових ризиків для окремих економічних суб'єктів завдяки страхуванню, своєю чергою,

підвищує стійкість всієї економічної системи, роблячи її менш вразливою до зовнішніх потрясінь і забезпечуючи стабільніший розвиток економіки.

Комбінація широкого захисту, ефективного розподілу ризиків, фінансової безпеки та доступності страхових послуг є ознакою інклюзивного страхового ринку та забезпечує фінансову стабільність членів суспільства [1].

На думку М. Войчук, «інклюзія та інклюзивний підхід у розвитку й управлінні є такими, що найбільше та найкраще відображають концептуальні основи сталого розвитку й справедливо вважаються дієвим інструментом для досягнення перспектив сталого економічного зростання» [6].

Інклюзивний розвиток є необхідною умовою прогресивного розвитку суспільства, що базується на економіці максимальної зайнятості та взаємодії усіх суб'єктів. Це багатофакторний, багаторівневий та багатовимірний процес, що «передбачає створення максимальних можливостей для розвитку особистості, участі у всіх сферах життєдіяльності країни, працевлаштування та рівний доступ до результатів праці». Вчені-економісти пов'язують інклюзивний розвиток не лише зі збільшенням ВВП країни, а й з формуванням сильної соціально-економічної системи, «де кожен громадянин відіграє важливу роль, бо має можливості, ресурси та інструменти для забезпечення саморозвитку, гідного і якісного рівня життя» [5].

Одним із ключових елементів концепції інклюзивного розвитку є принципи постійного вдосконалення, спрямовані на задоволення базових потреб людини та гарантування соціальних і економічних прав. Він також передбачає скорочення бідності, підвищення рівня життя та мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище. Ціллю цього типу розвитку є розширення можливостей і свободи людей та зменшення нерівності [4].

Страховики, які мають відповідний досвід управління ризиками та зацікавлені у зменшенні потенційних втрат від непередбачуваних подій, відіграють важливу роль у підтримці, розвитку та забезпеченні сталого розвитку бізнес-сектору. Ці фінансові установи можуть сприяти впровадженню заходів, спрямованих на мінімізацію (або запобігання) потенційних втрат від ризиків, а також допомогти страхувальникам або застрахованим подолати наслідки страхового випадку. Страхова інклюзія є показником доступності послуг для різних соціальних груп населення, а також рівня попиту на них. Цей показник визначає, наскільки широко страхові послуги розповсюджені серед різних верств населення та груп населення. Висока страхова інклюзивність означає, що значна кількість осіб з різних соціальних груп мають доступ до страхових продуктів і можуть захистити своє майно, здоров'я та фінанси за допомогою страхування. Водночас це свідчить про платоспроможний попит на страхові послуги та важливість такого інструменту управління ризиками в сучасному світі. Інклюзивне страхування спрямоване на усунення ринкових бар'єрів, які заважають страховим провайдером обслуговувати недостатньо охоплені та необслуговувані групи населення [3].

Отже, інклюзія є важливим елементом розвитку страхового ринку та сприяє стійкому економічному зростанню й соціальній стабільності в країні. Інклюзивний розвиток є необхідною умовою прогресивного розвитку сучасного суспільства, основною метою якого є розширення прав і можливостей кожного члена суспільства, збалансування розподілу наявних ресурсів та зменшення нерівності. Страхування відіграє важливу роль в інклюзивному розвитку, забезпечуючи захист і фінансову стабільність для населення та економічних суб'єктів. Забезпечуючи доступність страхових послуг для всіх соціальних груп, навіть найбільш вразливих, страхування допомагає зменшити фінансові ризики та дає можливість кожному розвивати та вдосконалювати свої здібності, не боячись непередбачуваних подій, які можуть вплинути на їхній добробут.

Література

1. Demircuc-Kunt A., Klapper L., Singer D. Financial Inclusion and Inclusive Growth. A Review of Recent Empirical Evidence. *The World Bank*. 2017. April. 27 p. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/26479/WPS8040.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
2. Lal T. Measuring impact of financial inclusion on rural development through cooperatives. *International Journal of Social Economics*. 2019. 46(3). P. 352-376. Doi: 10.1108/IJSE-02-2018-0057.
3. Базилюк А. В., Жулин О. В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку. *Економіка та управління на транспорті*. 2015. Вип. 1. С. 19-29.
4. Прощенко О. Л. Страхування як інструмент забезпечення сталого розвитку суспільства. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. №3. С. 113-116.
5. Четвертко Л. А., Корнієнко Т. О., Вінницька О. А. Фінансова інклюзія на страховому ринку України: передумови та чинники формування. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18. Т. 2. С. 146-158. DOI: 10.15330/apred.2.18.146-158.
6. Войчук М. В. Етимологія поняття «економічна інклюзія» в контексті циклічного розвитку економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4 (87). С. 28-33.
7. Onyshchenko S., Skryl V., Hlushko A., Maslii O. (2023). Inclusive development index. *Lecture notes in civil engineering*. 779-790. https://doi.org/10.1007/978-3-031-17382-1_66